

Kwaliteitskader

forensische zorg

Kwaliteitsverslag

2022

Pompestichting

Forensische psychiatrie

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Stappen naar meerjarenplan KKFZ	5
	2.1 Inschatting risico's bij implementatie	
3	Meerjarenplan Kwaliteitskader forensische zorg	7
	3.1 Pijler 1 Persoonsgerichte zorg en veiligheid	
	3.2 Pijler 2 Forensisch vakmanschap	
	3.3 Pijler 3 Organisatie van zorg	
	3.4 Pijler 4 Samenwerken	
	3.5 Mijlpalenplanning op hoofdlijnen	
4	Aanpak en ontwikkelpunten 2023	10

datum: juli 2023

eigenaar: directie pompestichting

Kwaliteitskader

forensische zorg

Hoofdstuk 1

De Pompestichting is een particuliere stichting voor forensische psychiatrie. Voor de veiligheid van de maatschappij bieden wij een breed palet forensische zorg op verschillende beveiligingsniveau's aan mensen met psychiatrische problemen die met justitie in aanraking zijn geweest of dreigen te komen. Uitgangspunt in onze behandeling is dat we samen met de patiënt en diens netwerk werken aan herstel, rekening houdend met iemands sterke kanten en zijn beperkingen. Daarbij hebben we oog voor het spanningsveld tussen de autonomie van de patiënt en het scherp zijn op de risico's. Een belangrijke opdracht daarbij is het vinden van de balans tussen veiligheid voor de maatschappij en een nieuwe kans voor patiënten. De Pompestichting is onderdeel van Pro Persona.

De Pompestichting bestaat uit 5 clusters die de volgende zorg bieden:

- **Behandelkliniek** Nijmegen (BKN), beveiligingsniveau 4:
 - o behandeling en resocialisatie van TBS-gestelden;
 - o behandeling en begeleiding van TBS-gestelden met een vreemdelingen status, bij wie uitzetting naar land van herkomst op dit moment niet mogelijk is.
- **Langdurige Forensische Psychiatrische Zorg** (LFPZ), beveiligingsniveau 4:
 - o Zeeland (NB): behandeling en begeleiding van TBS-gestelden met LFPZ-indicatie;
 - o Vught (binnen PI Vught); behandeling en begeleiding van TBS-gestelden met LFPZ- en EVBG-status.

Inleiding

- **Kairos**, locaties in Nijmegen, Arnhem, Tiel en Ede:
 - o poliklinische specialistische forensisch psychiatrische behandeling;
 - o forensisch FACT, voor patiënten met (dreigend) delictgedrag die niet of onvoldoende in staat zijn om te profiteren van de reguliere (forensische) psychiatrische zorg.
- **FPA Kompas** (Wolfheze), beveiligingsniveau 2 laag: specialistische klinische behandeling voor mensen met psychiatrische problemen die met justitie in aanraking zijn gekomen. Kompas vormt een schakel tussen justitie en de GGZ (overige forensische zorg).
- **GGZ - Beveiligde Intensive Care (BIC)** (Wolfheze), beveiligingsniveau 2 laag: opgezet in het kader van de keten veldnorm levensloopfunctie voor GGZ-patiënten die in hun behandeling een beveiligde setting en forensische expertise nodig hebben.

In 2023 start de Pompestichting een Longcare-voorziening met beveiligingsniveau 2 hoog, longcare Merendael. Hier wordt zorg, begeleiding, toezicht en beveiliging geboden aan bewoners met TBS en een transmuraal verlofkader, die geen beveiligingsniveau 4 meer nodig hebben maar wel voortdurend forensisch toezicht. Er worden 30 bewoners geplaatst.

De patiëntenpopulatie zag er in 2022 als volgt uit:

Klinisch

	BKN	LFPZ	Sociowoningen	BIC	Kompas
In behandeling	211	104	15	65	77
Instroom	23	6	10	46	40
Uitstroom	19	5	9	40	31

Ambulant

Poliklinisch	1159
ForFACT	482

Reikwijdte

Het Kwaliteitskader Forensische Zorg (KKFZ) is vooralsnog alleen gericht op de forensische zorg die ingekocht wordt door Justitie (smalle scope). Dit meerjarenplan sluit aan bij deze scope. Dit betekent dat de GGZ-zorg van Kairos en de Beveiligde Intensive Care (BIC) buiten beschouwing zijn gelaten. De ontwikkelingen die eveneens relevant zijn voor de GGZ-onderdelen van de Pompestichting worden ook daar doorgevoerd.

Hoofdstuk 2

Stappen naar meerjarenplan KKFZ

In 2021 is de Pompestichting gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van het meerjarenplan Kwaliteitskader Forensische Zorg (hierna: meerjarenplan KKFZ). In 2021 hebben alle clusters beoordeeld in hoeverre zij voldoen aan de kwaliteitsaspecten. Dit is samengevoegd in een gezamenlijke nulmeting. Deze is besproken tijdens de beleidsdag in het najaar van 2021 en 2022. Na een actualisering is in februari 2023 de prioritering van de te ontwikkelen kwaliteitsaspecten bepaald t.b.v. het opstellen van het meerjarenplan. Er is een beleidsadviseur aangewezen die alle input verzamelt en het meerjarenplan schrijft. Bij de beleidsdagen van het managementteam, die drie keer per jaar worden georganiseerd, zal het meerjarenplan KKFZ een vast agendapunt zijn.

In mei 2023 heeft de Pompestichting het eerste meerjarenplan KKFZ vastgesteld. Dit plan is te raadplegen door het ministerie van Justitie en Veiligheid en wordt gepubliceerd op de website van de Pompestichting. Het meerjarenplan KKFZ gaat inhoudelijk in op de hoe de Pompestichting het KKFZ gaat implementeren en waar het de focus legt. Hieronder staan de uitgevoerde stappen globaal weergegeven.

Stappen naar eerste meerjarenplan KKFZ

maart 2021	Bespreking Kwaliteitskader tijdens beleidsdag
juni-okt.2021	Eerste beoordeling op Kwaliteitskader per cluster
nov. 2021	Bespreking eerste nulmeting tijdens beleidsdag
okt.-dec.2022	Clustermanagers bespreken nulmeting met beleidsadviseur
januari 2023	Clustermanagers leveren geactualiseerde nulmeting aan
februari 2023	Bespreken van nulmetingen/ vaststellen van planning en prioritering

maart 2023	Opstellen concept meerjarenplan
maart 2023	Bespreken concept meerjarenplan met patiënten/ medewerkers
mei 2023	Opstellen communicatieplan t.b.v. meerjarenplan
mei 2023	Vaststelling meerjarenplan en aanlevering kwaliteitsverslag 2022
sept 2023	Benoemen intern auditteam met opdracht
jaarlijks	Interne audit kwaliteitsaspecten
jaarlijks	Bijstelling meerjarenplan/ aanlevering kwaliteitsverslag

Om te borgen dat het Kwaliteitskader voor de hele instelling gaat leven is een communicatieplan opgesteld. Daarnaast zal een intern auditteam worden ingesteld. Zij zullen een vinger aan de pols houden m.b.t. de invulling van de kwaliteitsaspecten. Zij geven terugkoppeling aan directie en management, zodat tijdig bijgestuurd kan worden.

2.1 Inschatting risico's bij implementatie

In onderstaande risicomatrix worden de mogelijke risico's benoemd bij de implementatie van het KKFZ inclusief risico-eigenaar en mitigerende maatregelen.

Kans	zeer groot					
	groot			R.5		
	middel			R.2, R.4	R.1	
	klein			R.3		
	zeer klein					
Impact		verwaarloosbaar	minimaal	gemiddeld	maximaal	catastrofaal

	Risico	Mitigerende maatregelen	Risico-eigenaar
R1	Ziekte/ uitval van clustermanager kan leiden tot vertraging	<ul style="list-style-type: none"> Verantwoordelijkheid wordt bij duaal management belegd, zodat bij uitval van één manager, de andere manager kan overnemen. Beleidsadviseur houdt overzicht over voortgang. 	Directie
R1	Ziekte/ uitval/ andere prioriteiten beleidsadviseur kan leiden tot vertraging	<ul style="list-style-type: none"> Voortgang wordt besproken in beleidsadviseuroverleg, waardoor collega's op de hoogte zijn en over kunnen nemen. Tweede beleidsadviseur is aangewezen als achtervang. 	Directie
R2	Prioritering: omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat clustermanagement prioriteit bij andere zaken moet leggen, wat tot vertraging kan leiden.	<ul style="list-style-type: none"> Indien er te weinig ruimte is voor clustermanagement wordt de inzet van beleidsadviseurs vergroot. Zij kunnen vinger aan de pols houden m.b.t. de implementatie van het KKFZ. 	Directie
R3	Tekort aan communicatie/ <i>top down</i> benadering kan leiden tot onvoldoende betrokkenheid van/ draagvlak bij patiënten en medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> Verbinding tussen Kwaliteitskader en lopende ontwikkelingen benadrukken op natuurlijke communicatiemomenten: <ul style="list-style-type: none"> In bijeenkomsten rondom veiligheid op verschillende locaties worden kwaliteitsaspecten uit het Kwaliteitskader besproken met medewerkers, waarbij hun inbreng wordt meegenomen. Er is op internanet een pagina met informatie over het KKFZ opgericht. Er wordt periodiek een nieuwsbrief naar alle medewerkers verstuurd over de implementatie van het KKFZ Het Kwaliteitskader komt jaarlijks meerdere malen op de agenda van de patiënten- en bewonersraad. 	Management
R4	Het meerjarenplan Kwaliteitskader kan los komen te staan van het lopende meerjarenbeleidsplan (mjbp) van de Pompestichting	<ul style="list-style-type: none"> Tekstueel en inhoudelijk is er bij het opstellen van het meerjarenplan Kwaliteitskader aangesloten bij het mjbp Pompestichting. Deze aansluiting wordt ook gezocht bij de implementatie. 	Beleidsadviseur
R5	Onderschatting van de hoeveelheid werk en benodigde capaciteit kan leiden tot vertraging	<ul style="list-style-type: none"> Op tijd beginnen. In 2021 is al begonnen met de eerste nulmetingen t.b.v. het opstellen van het meerjarenplan. Heldere en realistische planning Genoeg tijd en capaciteit reserveren voor gehele implementatieproces inclusief tegenslagen. 	Directie

Hoofdstuk 3

Meerjarenplan Kwaliteitskader forensische zorg

Hieronder volgt een toelichting op en een samenvatting van het meerjarenplan voor de implementatie van de pijlers 1 t/m 4 van het KKFZ en de bijbehorende mijlpalenplanning op hoofdlijnen. Deze is opgesteld o.b.v. het eerste Meerjarenplan KKFZ van de Pompestichting dat in mei 2023 is vastgesteld.

3.1 Pijler 1 Persoonsgerichte zorg en veiligheid

Pijler 1 richt zich op de balans tussen veiligheid en persoonsgerichte zorg. De behandeling in de forensische zorg is gericht op het verminderen van het recidiverisico om zo de veiligheid voor de maatschappij te vergroten. Herstelgerichte forensische zorg geeft hier vorm aan.

De komende jaren wordt binnen de Pompestichting verder vormgegeven aan het zorgvuldig implementeren van herstelgerichte forensische zorg en de inzet van ervaringsdeskundigen.

Hierbinnen is specifiek aandacht voor het vergroten en borgen van scherpste op veiligheid en forensische scherpste op alle niveaus van onze organisatie. Specifieke onderwerpen die aandacht krijgen zijn het netwerk van de patiënt en het beleid voor anderstaligen.

3.2 Pijler 2 Forensisch vakmanschap

Pijler 2 zorgt ervoor dat professionals weten wat er van ze verwacht wordt als het gaat om methodisch werken, competenties en leerdoelen. Het maakt het inzichtelijk hoe de Pompestichting het Forensisch Vakmanschap stimuleert en op het gewenste niveau krijgt en houdt.

Binnen de Pompestichting is in functie beschrijvingen vastgelegd wat van medewerkers verwacht wordt op het gebied van kennis en ervaring. Bij nieuwe medewerkers wordt door HR standaard gecheckt of deze medewerker voldoet aan alle diploma-eisen, registraties (BIG, AGB etc.)

en beschikt over een geldige VOG. Dit is geborgd in de applicatie AFAS en is een voorwaarde om tot een arbeidscontract over te gaan.

Het op peil houden van de kwaliteit van medewerkers wordt geborgd door het aanbieden en faciliteren van (verplichte) trainingen en opleidingen (o.a. BHV, Forensische Scherpste, veiligheid, suïcidepreventie).

Daarnaast is er ook ruimte voor aanvullende scholing. Dit wordt jaarlijks vastgelegd in het scholingsprogramma van de afdeling. De zorgmanager houdt bij wie welke scholing volgt en certificaten en diploma's worden vastgelegd in het dossier van de medewerkers. HR houdt bij of registraties (zoals BIG, AGB) van medewerkers nog up-to-date zijn. Nieuwe medewerkers worden ingewerkt volgens een vast inwerkprogramma dat is afgestemd op de discipline.

Pro Persona beschikt over een eigen Academie die verantwoordelijk is voor de interne opleidingen van MBO-V, HBO-V en verschillende behandel functies om bevoegd en bekwaam te blijven. De afdeling Diagnostiek en Onderzoek binnen de Pompestichting voegt kennis toe voor de verschillende behandel functies. In 2022 zijn de mogelijkheden uitgebreid doordat wij gestart zijn met een tweejarige opleiding tot sociotherapeut (Social Work Associate Degree). Daarnaast bevordert expertisecentrum Pompeii van de Pompestichting kunde en kennis op het gebied van Forensische Zorg met behulp van scholing, conferenties, publicaties, etc.

De Pompestichting biedt officiële opleidingsplaatsen van Psycholoog in opleiding tot specialist; Arts in opleiding tot specialist; Verpleegkundige in opleiding tot specialist; Verpleegkundige in opleiding tot SPV; Leerling HBO-V.

De komende jaren gaat de aandacht naar een bredere opleidingsvisie die als basis kan dienen voor het scholingsprogramma van de verschillende clusters. Ook de inzet van geschoolde ervaringsdeskundigen binnen de forensische zorg en de vertaling hiervan naar de praktijk is een belangrijk aandachtspunt. Binnen de LFPZ komt het voor dat bewoners hier verblijven tot hun overlijden. Daarom wordt in samenwerking met Avans Hogeschool gezocht naar kennisontwikkeling aangaande de levenseindfase en het handelen hierin als professional.

3.3 Pijler 3 Organisatie van zorg

Pijler 3 beschrijft wat organisaties zelf of samen moeten organiseren om kwalitatief goede en veilige Forensische Zorg mogelijk te maken, zowel voor cliënten als voor professionals als voor de maatschappij. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het hebben van een werkend kwaliteitsmanagementsysteem en het op orde hebben van de volledige bedrijfsvoering.

De Pompestichting is HKZ-gecertificeerd. Jaarlijks wordt middels audits getoetst of er gewerkt wordt conform de geldende normen. In het veiligheidsmanagementsysteem is vastgelegd hoe risico-inventarisaties worden uitgevoerd (HFMEA-light), hoe incidenten veilig gemeld kunnen worden (Triasweb) en hoe analyse hierop plaatsvindt. Tekortkomingen of aanbevolen verbetermaatregelen uit audits of andere analyses worden geregistreerd in het verbeterregister. De voortgang hierop wordt besproken en bewaakt in het management overleg.

De Pompestichting biedt extra ondersteuning aan teams middels de inzet van personeelsbegeleiding die gekoppeld zijn aan de verschillende teams. Ze hebben een coachende rol voor zowel de teams als

individuele medewerkers. Ze besteden structureel aandacht aan medewerkers in de eerste weken van indiensttreding, aan het geven van feedback, het begeleiden van intervisie en het neerzetten van een open en ontspannen setting.

Ook bieden personeelsbegeleiders begeleiding als er een incident heeft plaatsgevonden. Personeelsbegeleiders staan buiten de teams en zijn speciaal opgeleid voor hun functie. Hun inzet is als parel gewaardeerd in de review van het kwaliteitsnetwerk.

De afdeling DO&O verricht wetenschappelijk en beleid georiënteerd onderzoek op allerlei terreinen. De kwaliteit en effectiviteit van de forensische zorg staat daarbij centraal. Ook wordt gekeken hoe de uitkomsten van onderzoeken in de praktijk kunnen worden ingezet.

Aangezien het op peil houden van de formatie een belangrijk punt is in de organisatie van zorg, zal arbeidsmarktcommunicatie strategie een belangrijk aandachtspunt zijn de komende jaren. Daarnaast oriënteren we ons op het oprichten van een vakgroep ten behoeve van forensisch psychiatrisch begeleiders (FPB), de (her)certificering van de ForFACT-teams en het optimaliseren van het gebruik van uitkomsten uit de CQI-metingen.

Op de langere termijn gaat er aandacht naar het herijken van de visie en het besturingsmodel.

3.4 Pijler 4 Samenwerken

Pijler 4 heeft betrekking op de samenwerking tussen en met (zorg)organisaties in de keten van de Forensische Zorg.

De Pompestichting heeft binnen de forensisch keten een goede samenwerking met collegaorganisaties. De Pompestichting maakt deel uit van de lerende kwaliteitsnetwerken FPC/K en FPA. Samen met het netwerk wordt onderzocht hoe de parels (nog) beter gedeeld kunnen worden en hoe we gezamenlijke oesters kunnen kraken.

Kairos maakt deel uit van het poliplatform en het ForFACT platform.

Daarnaast is op regelmatige basis overleg met ketenpartners als de RIBW, Pluryn, IrisZorg, gemeenten, ziekenhuizen. In het kader van Forensisch Psychiatrisch Toezicht (FPT) wordt vroegtijdig samenwerking gezocht met reclassering.

Het contact met ketenpartners willen we gestructureerd borgen op de wat langere termijn, met name rond de in- en uitstroom van patiënten en cliënten binnen de verschillende behandelsettings.

In de komende jaren zal de aandacht gaan naar het structureel borgen van de samenwerking met de ketenpartners. Ook de warme overdracht behoeft hernieuwde aandacht.

3.5 Mijlpalenplanning op hoofdlijnen

In hoofdlijnen ziet de mijlpalenplanning er als volgt uit:

Pijler	Thema	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Toelichting
1	1. Veiligheidsmanagement							Continu aandacht
1	2. Herstelgerichte zorg (Herstelondersteunende forensische zorg)	voorbereiden	doorvertaling naar praktijk					Langdurig traject
1	3. Risicogestuurde behandeling/ begeleiding	werkwijze/ proces optimaliseren						
1	4. Betrekken client/ netwerk	visie	doorvertaling naar praktijk		mogelijke verwantenraad LFPZ			
2	5. Vakbekwaamheid/ bevoegdheid		kennisontwikkeling levenseindfase	mogelijke vakgroep FPB				
2	6. Opleidingsplan	opleidingsvisie	vertaling naar praktijk					
2	7. Ervaringsdeskundigheid	visie/ functiebeschrijving	doorvertaling naar praktijk		erv. desk. ForFACT			
3	8. Kwaliteitsmanagementsysteem	(Her)certificering ForFACT	Arbeidsmarkt-communicatie-strategie	Herijken best.model	Herijken missie/ visie			
3	9. Lerende cyclus							Continu aandacht
3	10. Clientmetingen		Optimaliseren CQI					
3	11. Medewerkersmetingen							
4	12. Samenwerking in de keten		visie	vertaling naar praktijk				
4	13. Deelname regio-overleggen en/of lerende netwerken							Continu aandacht
4	14. Overdracht/ stapelzorg	proces optimaliseren						
	Overig: anderstaligen	visie	vertaling naar praktijk					

Op weg naar volledige implementatie van het KKFZ in 2028 richt de Pompestichting zich het komende kalenderjaar (2023) op een vijftal speerpunten.

Dit zijn: Netwerkscreening, Systemisch werken, Ervaringsdeskundigheid, Anderstaligen en Opleidingsvisie.

Op deze onderwerpen zal in 2023 een visie worden ontwikkeld. Per onderwerp is een cluster als trekker aangewezen. De trekker is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een visie die geldend is voor c.q. vertaalbaar is naar alle clusters binnen de Pompestichting.

Pijler/ thema	Onderwerp	Resultaat	Trekker	Aandachtspunt
1/ 4	Netwerk- screening	Klinische visie en beleid	BKN	Rol en verantwoordelijk- heid FMW
1/ 4	Systemisch werken	Visie op systemisch werken	Kairos	
2/ 7	Ervarings- deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Visie voor inbedding van ervarings- deskundige in de forensische praktijk naar de verschillende onderdelen • Functiebeschrijving voor ervaringsdeskundige per setting 	Project- manager	Bij functieomschrijving o.a. aandacht voor financiering, opleidings- niveau, VOG-eisen
1	Anderstaligen	Visie en beleid voor anderstaligen	Kompas	
2/ 6	Opleidingsvisie	Opleidingsvisie	Directie	Basis voor scholings- programma dat aansluit bij de behoefte vanuit de diverse clusters
4/14	Overdracht	Optimaliseren proces	BKN/ Kairos	Betreft interne en externe overdracht

Pompestichting

Weg door Jonkerbos 55

6532 CN Nijmegen

(024) 352 76 00

Pompestichting

Forensische psychiatrie